

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 2015-11-23--24

Ystad Lasarett
Sjukhus

Ystad
Ort

Kirurgkliniken
Klinik

Peter Elbe
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

På kliniken finns skriftliga direktiv för hur ST utbildningen ska gå till. Den huvudsakliga operativa verksamheten utgörs av gall- och bräckoperationer samt akut kirurgi. Sedan en tid tillbaka görs även en hel del kolorektal kirurgi. I de fall verksamheten inte kan tillgodose kraven uppfylls de på andra sjukhus. Jourverksamheten omfattar för ST läkarnas del endast primärjour på akuten. Primärjournen förväntas förutom att ta hand om akuta kirurgiska tillstånd, även ta hand om akuta ortopediska patienter. Många patienter på akuten är också sådana som skulle kunna hanteras inom primärvården. Belastningen är ofta sådan att primärjournen sällan har möjlighet att närvara på akuta operationer. För ST läkarna har primärjourerna därför ett tämligen lågt utbildningsvärde. Jourarbete inklusive jourkompensation i tid bör inte överstiga 1/3 av ST-läkarnas arbetstid och den nuvarande jourbördan ligger i nuläget för högt. Under randutbildningarna på andra sjukhus erbjuds dock ST läkarna möjlighet att gå mellanjourer vilka har ett högre utbildningsvärde. Under randutbildningen sjunker också jourbördan. Inom region Skåne finns en skriftlig plan för mångfald och jämställdhet som fungerar väl. Inga ST läkare upplever sig diskriminerade.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

Kir Ystad

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Samtliga ST-handledare är specialistkompetenta i avsedd specialitet och har genomgått eller är planerad för handledarutbildning. Studierektor finns, med avsedd specialistkompetens och handledarutbildning. Studierektorn har en skriftlig uppdragsbeskrivning men ingen formellt fast tid avsatt för sitt uppdrag. Studierektorn uppmanas dock att själv avsätta den tid hon behöver.

På kliniken tjänstgör 7 specialister/överläkare på heltid, 2,5 på halvtid och 3 på timanställning. Två av specialisterna är disputerade. Kliniken har 10 ST läkare. Vid inspektionstillfället var två av dem på randutbildning och en var föräldraledig. 3 underläkare vikarierar med målsättning att få ST. Tidsperioden innan vikarierna får ST tjänster är längre än önskvärt men vikarierna får samma förmåner som ST läkarna. Det finns generella skriftliga instruktioner för hur handledning av ST-läkare ska gå till men strukturen på handledarsamtalen varierar stort. Kliniken har startat så kallat Specialistkollegium, då handledarna träffas för att diskutera ST-läkarnas utveckling enligt ett standardiserat protokoll.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Omfattningen på lokaler och utrustning medger en god lärandemiljö. ST läkarna har tillgång till en fast arbetsplats med dator inom enheten. Männen och kvinnorna har separata arbetsrum eftersom de flesta byter om på arbetsrummet. Omklädningsrum finns dock även i källaren för dem som önskar byta om mer ostört. Jourrum finns med en acceptabel standard. Jourrummet är väl utrustat med dator, TV och dusch. Utrustning för diagnostik, behandling och utredning är adekvat. Biblioteket ligger optimalt placerat precis utanför kliniken. Kliniken är frikostig med att köpa in medicinska böcker som medarbetarna kan låna hem. Alla har också möjlighet att få speciell inloggning så att tillgång till medicinska databaser såsom PubMed kan nås även från hemdatorer.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Tjänstgöringen är organiserad och planerad så att målbeskrivningen kan uppfyllas. En stor del av tjänstgöringen kan göras i Ystad men randutbildning krävs för att få alla moment uppfylla. Den kirurgiska verksamhet som bedrivs i Ystad är omfattar huvudsakligen galloperationer, bräckoperationer, kolonkirurgi och de flesta vanligt förekommande akuta ingreppet. De externa placeringarna tycks fungera väl. Klinikledningen träffar regelbundet läkarchefen i Kristianstad och SUS men handledarna på respektive ort har normalt sett ingen strukturerad kommunikation avseende ST läkarnas utveckling under randutbildningen. En del ST läkare upplever att det är svårt att få till randutbildningen schematekniskt då det är flera som har arbetet ungefär lika länge och alla inte kan vara borta på randutbildning samtidigt. ST-läkarna får en kort introduktion till tjänstgöringen främst i form i administrativa rutiner.

Alla ST läkare har individuella utbildningsprogram som även innefattar sidoutbildningen. Dessa upprättas av studierektor och ST läkarna och är ofta bilagor till ST kontraktet. Själva utbildningsprogrammen som dokument revideras sällan även om tjänstgöringens upplägg förändras.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

En personlig handledare finns utsedd till varje ST läkare. Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet. Föredömligt är att ST läkarna har schemalagda handledarsamtal med sina handledare 10 gånger per år. De som missar sin tid uppmanas att boka en ny tid. Tyvärr så hörsammar få den uppmaningen. Tämligen ofta händer det att handledarsamtalen blir inställda och då är det få som ser till att ordna en ny tid. Handledarsamtalen kan i de flesta fall bli mer strukturerade. Många ST dokumenterar inte heller sina handledarsamtal vilket rekommenderas för att lättare kunna följa uppsatta mål. Kompetensutvecklingssamtal utförs regelbundet. Icke specialistkompetenta läkare som tjänstgör på enheten erhåller handledning enligt samma principer som ST läkarna. ST läkarna följs numera upp i specialist kollegium. Utbildningsklimatet beskrivs som gott. De flesta specialister och överläkare uppvisar ett utbildningsintresse men en del äldre kollegor är, enligt ST läkarna, inte så villiga att släppa till vid operation. Medicinsk kunskap och vetenskap uppmuntras men kommunikativ förmåga och ledarskap skulle kunna få större utrymme.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Kliniken prioriterar teoriska utbildningsmoment för ST läkarna. Alla ST läkarna får två timmar schemalagd studietid i anslutning till jourerna. De flesta ST läkarna tycks också bedriva regelbundna självstudier. Självstudierna kan dock i flera fall bli mer strukturerade genom att ta upp och planera självstudierna i samband med handledarsamtalen. Regelbunden internutbildning anordnas där ST läkarna själva får förbereda och presentera olika ämnen. Kursbehovet för ST läkarna tillgodoses väl och möjlighet till individuell anpassning finns. De flesta regionala ST dagarna är förlagda till Kristianstad och önskemål finns om att fler utbildningstillfällen förläggs till Ystad. ST läkarna efterlyser också tydligare information om de regionala utbildningsdagarna då de upplever att informationen kommer först då schemat är lagt.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn – och förhållningssätt, bland

annat genom en 7,5 poängs regional kurs i forskningsmetodik på högskolan i Kristianstad. Alla ST-läkare genomför ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer. Totalt avsätts cirka 8-10 veckor för det vetenskapliga arbetet. Det finns även möjlighet att påbörja doktorandarbete under ST-tiden men det sker ofta först när ST läkarna är ute på sin randutbildning då det där finns betydligt större resurser i vetenskaplig handledning. Kvalitetsarbetet görs ofta lite senare under ST utbildningen. ST läkarna får själva söka hur mycket tid de bedömer att de behöver för att genomföra arbetet.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkarna ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen genom att hålla i internutbildning, utveckla kvalitetsarbete på kliniken och sin kliniska vardag. Det finns en kurs för ST-läkare region Skåne angående kommunikation och ledarskap. För den som är särskilt intresserad och fallenhet för ledarskap finns möjlighet att göra ledarskaps-ST. ST-läkarnas kommunikativa kompetens, ledarskapskompetens och handledarkompetens bedöms och återkoppling sker efter specialistkollegium. Det har tagit fram en speciell mall för att underlätta bedömning av detta vid specialistkollegierna men mallen har ännu inte kommit till användning. ST-läkarna handleder AT-läkare och vikarier.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

Det finns ett stort utbildningsintresse, inte minst i klinikledningen, och det finns ett flertal skriftliga dokument som reglerar ST utbildningen. Omfattningen på lokaler och utrustning medger en god lärandemiljö. ST läkarna har tillgång till en fast arbetsplats med dator inom enheten. Biblioteket ligger optimalt placerat precis utanför kliniken. Kliniken är frikostig med att köpa in medicinska böcker som medarbetarna kan låna hem. Alla har också möjlighet att få speciell inloggning så att tillgång till medicinska databaser. Tjänstgöringen är organiserad och planerad så att målbeskrivningen kan uppfyllas. Föredömligt är att ST läkarna har schemalagda handledarsamtal med sina handledare 10 gånger per år. Alla ST läkarna får två timmar schemalagd studietid och de flesta ST läkarna tycks också bedriva regelbundna självstudier. Det finns goda möjligheter att åka på kurser. Utbildning erbjuds för att uppnå en medicinskt vetenskaplig syn – och förhållningssätt och det finns möjlighet till doktorand registrering under ST. För den som är särskilt intresserad och fallenhet för ledarskap finns möjlighet att göra ledarskaps-ST.

Svagheter

Jourverksamheten omfattar för ST läkarnas del endast primärjour på akuten. Primärjournen förväntas förutom att ta hand om akuta kirurgiska tillstånd, även ta hand om akuta ortopediska patienter. Många patienter på akuten är också sådana som skulle kunna hanteras inom primärvården. Belastningen är ofta sådan att primärjournen sällan har möjlighet att närvara på akuta operationer. För ST läkarna har primärjourerna därför ett tämligen lågt utbildningsvärde. Den totala jourbördan är också något för hög vilket går ut över den kirurgiska träningen. Handledarsamtalen kan i de flesta fall bli mer strukturerade. Många ST dokumenterar inte heller sina handledarsamtal.

Förbättringspotential

Jourverksamheten bör ses över. Eventuellt skulle akutläkare kunna ta en större del av det arbete som nu görs av primärjourerna. ST läkarna skulle då istället kunna agera som husjourer vilket skulle innebära större möjlighet till träning i akut kirurgi. Kliniken bör också fortsätta arbetet med att implementera ”Ge kniven vidare” konceptet på operation. Detta för att strukturera upp träningen på operation och möjliggöra momentträning vid fler operativa ingrepp. Handledarsamtalen kan i de flesta fall bli mer strukturerade. Många ST dokumenterar inte heller sina handledarsamtal vilket rekommenderas för att lättare kunna följa uppsatta mål.